

TYÖNHAKU JA TYÖSKENTELY ITÄVALLASSA

Yleistä

Asukkaita Itävallassa on 8,2 miljoonaa, joista pääkaupungissa Wienissä 1,6 miljoonaa. Kieli on saksa ja valuutta euro.

Työmarkkinat

Työttömyysaste on pysytellyt jo monta vuotta vakaana ollen 4–5 prosentin välillä. Tällä hetkellä Itävallan työttömyysaste on 4,2 % (Eurostat, huhtikuu 2011). Itävallan mainittavimmat työllistäjät ovat palvelusektori (62 %) ja teollisuus ja energiantuotanto (35 %).

Eniten työpaikkoja on tällä hetkellä tarjolla palvelualan ammateissa (varsinkin turismiin liittyen tarjoilijat ja keittiöhenkilökunta), sosiaali- ja terveydenhuoltoaloilla, opetuksessa, vakuutus-toimialalla sekä taloushallinnon töissä. Vaikeinta työn löytäminen on liikenteeseen liittyvissä töissä, kaupan alalla, rakennusalalla ja tavaroiden tuotannossa.

Eniten työpaikkoja suomalaisille ovat tarjonneet hiihtokeskukset, joissa sesonkiaikana joulukuusta huhtikuun loppuun on tarjolla varsinkin palvelualojen töitä (tarjoilijat, kokit, keittiö-apulaiset, siivoojat).

Työnhaku

Itävallan työhallinnon (Arbeitsmarktservice AMS) sivuilla www.ams.at ovat Itävallan työpaikat melko kattavasti esillä, vaikkakin myös suoraan työnantajilta kannattaa kysellä ns. piilotyöpaikkoja. Tietoja Itävallan avoimista työpaikoista, työmarkkinoista ja työskentelyoloista löytyy myös EURES-portaalista: eures.europa.eu (Eläminen ja työskentely).

Työpaikkailmoituksia julkaisevat mm. seuraavat lehdet: Kurier www.kurier.at, Standard <http://derstandard.at> ja Presse www.diepresse.at. Sanomalehtilinkit löytyvät myös AMS:n kotisivuilta (> Zeitungen). Kiinnostavia yrityksiä kannattaa kartoittaa myös keltaisten sivujen kautta www.herold.at. Muita rekrytointipalveluiden osoitteita löytyy myös AMS:n kotisivuilta (Nützliche Links > Jobbörsen).

Lupamenettelyt

EU/ETA-maan kansalaisilla on oltava voimassa oleva passi tai kuvallinen henkilöllisyystodistus. Passi on edelleen kätevin. Jos oleskelun Itävallassa on tarkoitus kestää yli 3 kuukautta, on kolmen päivän sisällä saapumisesta tehtävä ilmoitus muuttamisesta viranomaisille (Wienissä Magistratisches Meldeamt, muualla Magistrat/Gemeindeamt). Meldeamtista saa lomakkeita kirjoillaolotodistusta varten (Meldezettel), joka toimitetaan vuokranantajan allekirjoittamana ja oman passin kanssa poliisille. Kirjoillaolotodistus (oleskelulupa) kannattaa säilyttää huolellisesti, koska sitä tarvitaan monessa paikassa. Osoitteenmuutoksesta Itävallan sisällä on ilmoitettava viranomaisille ja Itävallasta pois muutettaessa on tehtävä lähtöilmoitus (Abmeldung).

Suomen kansalainen ei tarvitse Itävallassa työlupaa ja suomalainen ajokorttikin on voimassa ilman eri hakemusta tai aikarajoitusta.

Verotus

On hyvä selvittää verotusasiat perusteellisesti työnantajan kanssa, ennen kuin ottaa työn vastaan. Kannattaa myös selvittää asiat omassa verotoimistossa ennen lähtöä. Lisätietoa: www.vero.fi (> vero-ohjeet > kv.tilanteet > ulkomaantyöskentelyn verotus). Itävallassa ei ole käytössä verokorttia, vaan työnantajan velvollisuus on antaa jokaisen palkanmaksun yhteydessä selvitys pidätetyistä veroista ja sosiaaliturvamaksuista. Työnantajan pitää antaa työsuhteen päättyessä palkkatodistus (Lohnzettel), josta kaikki maksut käyvät ilmi. Lisätietoja verotuksesta osoitteista www.help.gv.at (> Steuern) ja www.bmf.gv.at.

Sosiaaliturva

EU-maista toiseen muuttavien sosiaaliturvaa koordinoi EY-asetus 883/2004. Asetuksen perusteella ratkaistaan, minkä maan sosiaaliturvan piiriin EU:n alueella liikkuva henkilö kuuluu. Pääsääntö on, että työntekijänä kuulut työskentelymaasi sosiaaliturvan piiriin. Jollet työskentele, oikeutesi sosiaaliturvaan määräytyy asuinvaltiosi lainsäädännön mukaan. Työnantaja on velvollinen ilmoittamaan työntekijän sosiaaliturvarekisteriin, ja työntekijä saa sosiaaliturvanumeron (Sozialversicherungsnummer). Työnhakijan kannattaa ottaa mukaan Kelasta haettava eurooppalainen sairaanhoitokortti, joka antaa oikeuden perusterveydenhuoltoon ennen työn löytymistä. Lisätietoa suomalaisen sosiaaliturvan siirrosta tai uuden maan järjestelmään liittymisestä sekä sairaanhoitokortin hakulomakkeen saa Kelasta www.kela.fi.

Työttömyyspäivärahan (Arbeitslosengeld) saamiseksi on alle 25-vuotiaalla oltava työssäoloa vähintään 26 viikkoa työttömyyttä edeltävien 12 kuukauden aikana ja yli 25-vuotiaalla vähintään 52 viikkoa edellisen kahden vuoden aikana. Työttömyyspäiväraha koostuu perusosasta, joka on 55 prosenttia ansaitusta nettopalkasta ja tarveharkintaisista perhe-etuuksista niille, joilla asuu huollettavia Itävallassa. Työttömyyspäivärahaa voi saada 20 viikkoa. Jos työttömyyskorvaus ei riitä toimeentuloon tai siihen ei ole oikeutta, henkilö voi olla oikeutettu toimeentulotukeen (Notstandshilfe). Sekä työttömyysturvasta että toimeentulotuesta löytyy lisätietoa AMS:n kotisivuilta.

Jos jää työttömäksi Itävallassa, kannattaa ilmoittautua heti työnhakijaksi paikalliseen työvoimatoimistoon, jossa tutkitaan oikeus työttömyysturvaan. Jos työskentely Itävallassa on kestänyt vähemmän aikaa kuin vaadittava työssäoloaika, otetaan huomioon Suomessa tehty työ. Tätä varten tarvitaan Suomesta U1-lomake, jonka saa Kelasta tai työttömyyskassalta.

Jos työnhakija siirtää suomalaisen työttömyysturvansa Itävaltaan kolmen kuukauden työnhaun ajaksi U2-lomakkeella, hänen tulee ilmoittautua paikallisessa työvoimatoimistossa seitsemän päivän kuluessa siitä, kun on lähtenyt Suomesta. Lisätietoa: www.tyj.fi (Työttömyysturva ja työ ulkomailla) ja www.kela.fi (> Maasta- ja maahanmuutto > Muutto ulkomaille > Etuuksien maksu > Työttömyysturva).

Asuminen

Päivälehdet julkaisevat eniten lauantain lehdissä asuntoilmoituksia. Vuokra-asuntojen välitystoimistoja löytyy myös keltaisten sivujen kautta (Immobilienmakler) sekä mm. osoitteista www.immobazar.at ja www.immobilien.net. Vuokrat ovat ainakin suurimmissa kaupungeissa hyvin vastaavalla tasolla kuin Suomessa ja sen päälle tulevat monesti lämmitys-, sähkö- ja kaasukulut (jopa 25 % vuokran päälle). Kannattaa aina tarkistaa, sisältyvätkö nämä "Betriebskosten" vuokraan vai ei. Takuuvuokran (Kaution) vaatiminen on myös tavallista.

Tutkintojen tunnustaminen

Tutkintojen ammatillisella tunnustamisella tarkoitetaan ulkomaisen koulutuksen tuoman ammatillisen kelpoisuuden ja pätevyuden tunnustamista. Lisätietoja Opetushallituksesta: www.oph.fi tai kansainvälisten ENIC (*European Network of National Information Centres on Academic Recognition and Mobility*) – ja NARIC (*Network of National Academic Recognition Information Centres*) -tiedonvaihtoverkostojen nettisivuilta: www.enic-naric.net.

Muita linkkejä

www.statistik.at

www.oegb.at

www.help.gv.at

www.oesterreich.com

www.bergfex.at

www.finpro.fi

Itävallan tilastokeskus

Ammattiliittojen yhteisjärjestö ÖGB

Apusivustot virallisen tiedon etsimiseen, "Amtshelfer"

Yleistietoa Itävallasta

Hiihtokeskukset

Maa- ja toimialatiedon alla tietoa Itävallan taloudesta ja työllisyydestä suomeksi